

KNNV

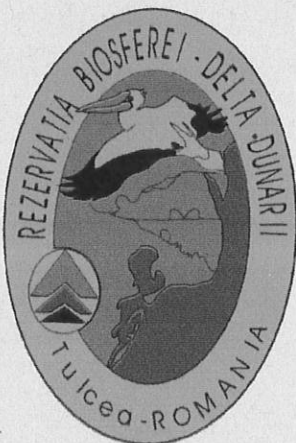

vereniging
voor veldbiologie

reisverslag

ROEMENIË - DONAUDELTA

1 tot 13 september 2003

Hans Schinkel, verzorging verslag

Vooraf

Het verslag is nu eindelijk klaar, het viel niet mee. Niet iedereen was even snel met het opsturen van zijn of haar bijdrage (dit geldt ook voor mij). Gelukkig was Gerard zo vriendelijk om zijn complete verslag op te sturen, zodat er dankzij hem toch van elke dag iets verslagen is. Gerard, nogmaals dank. Vanzelfsprekend dank ik ook ieder ander die een bijdrage heeft opgestuurd. De foto's in het verslag zijn allemaal van mijn hand.

De reis heeft grote indruk op mij gemaakt, niet alleen om de vogels, ook om het Roemenië dat ik zag: de armoede, de paardenkarren, de nieuwe villa met de nieuwe waterput ernaast, de vervallen fabriek, al die schilderachtige armoede. Gelukkig merkte ik daar op onze 'house-boat' niet veel van. Wel was het door al die Roemenen die op en om de house-boat voor vervoer, verblijf en eten zorgden duidelijk dat we in een arm land waren. Zij hebben van de reis een succes gemaakt!

Omdat de Donau door de droogte erg laag stond kon niet alles volgens het oorspronkelijke plan verlopen. Dat wais misschien jammer maar de alternatieven waren prima. László Szabó (de Roemeense gids) heeft, al kettingrokend en mopperend op de overall rondrijvende waterflessen, ons veel moois laten zien. László bedankt!

De reis kende een paar handicaps, toch vond ik hem heel geslaagd door wat ik gezien en geleerd heb. Allemaal bedankt daarvoor. In Roemenië heb ik geleerd dat een vogelhuisje pas echt compleet is, als er een schilderij van een Sperwer aan de muur hangt.

Alphen aan den Rijn, maart 2003

Hans Schinkel

Een Roemeense kaart van een deel van de Donaudelta dat wij bezocht hebben

maandag 1 september, naar Tulcea

We verzamelen ons op Schiphol, iedereen is gelukkig op tijd. Na een korte wederzijdse kennismaking worden de vliegtickets en enig informatiemateriaal uitgedeeld. Nadat iedereen ingecheckt heeft en het vliegtuig is ingestapt vliegen we volgens schema naar Boekarest. Op het vliegveld blijkt dat de inreisvisa zijn afgeschaft. Daarover waren we niet tevoren geïnformeerd.

Alle KNNV-ers verzamelen zich bij de bagagebalie, waar we snel worden voorzien van onze eigen bagage. Er is gelukkig niets zoek.

Bij de uitgang worden we opgevangen door onze Roemeense reisleader László Szabó. Hij begeleidt ons naar de bus, die in ons in ruim vijf uur naar de plaats van bestemming brengt. Onderweg wordt er twee keer gestopt, een keer bij een wegrestaurant en een keer tegen de avond bij een grote plas. Deze plas blijkt een verzamelplaats te zijn van kwakken. We hebben daar ook grote groepen trekkende boerenzwaluwen gezien.

jonge kwakken

We zijn we blij als we om ca 22.30 uur in Tulcea aankomen. Daar ligt de hotelboot waar we tijdens de reis steeds zullen slapen. Het is bijzonder laag water, volgens onze begeleiders wel 2 ½ meter lager dan normaal. Henk de Wijs, één van onze oudste deelnemers, glijdt bijna uit over de steile loopplank. Hij dreigt in het water te vallen, maar wordt door anderen tijdig van een nat pak gered. Nadat de kamers vlot waren toegewezen hebben we ons op het dek van de boot tegoed gedaan aan onze eerste overvloedige maaltijd. Iedereen is daarna doodmoe naar bed gegaan.

Ben van Muyen

dinsdag 2 september, over de Donau naar Murighiol en een bustocht

De eerste nacht aan boord van de houseboot geslapen. Hoe de anderen hebben geslapen weet ik niet, ik sliep als een blok. De hut is klein en met onze bagage nogal chaotisch overvol. Vroeg op zoals meestal en met belangstelling gevolgd hoe de sleepboot ons van de oever trok en naar het midden van de rivier sleepte. Daar werden de kabels keurig even lang gemaakt, zodat de houseboot niet uit de koers liep, en langzaam zag ik Tulcea verdwijnen.

Er hing een lage nevel over de rivier. Langs de oevers zaten vissers in roeibootjes. Er springt vaak vis uit het water op; het zal hier wel veel gegeten worden. De rivier is erg laag, zodat je de hele wortelstelsels van de wilgen kan zien; de kreken langs de rivier zijn bijna droog.

Langzamerhand kwam iedereen boven op het open dek (wel met overkapping) en om 8 uur genoten we van een uitgebreid ontbijt. Onderwijl deelde Lasló, de Roemeense reisorganisator, ons allerlei toeristisch materiaal uit (stickers, kalenders, een boekje van Avestours) en bood ansichtkaarten en een kaart van de Donaudelta te koop aan.

We voeren over de rivier o.a. langs Mahmudia. Het varen gaat erg rustig, omdat onze hotelboot getrokken wordt en er dus geen motorgetril op onze "hosselboot" is. Daarom kunnen de vijf telescopen op het dek opgesteld blijven staan en we genoten allen van rivier, oevers, vogels en heerlijk weer.

Om omstreeks 11 uur werd de houseboat aan de linkeroever afgemeerd en stapten we over op de sleepboot die ons aan de overkant in de buurt van Murighiol aan wal zette. Het busje stond daar op de camping Diadema op ons te wachten.

Nauwelijks onderweg zagen we al veel Bijeneters en Scharrelaars op de draden zitten. Ons eerste doel was niet ver weg. We stopten bij enkele zoutmeren met veel vogels zoals Bosruiter, Steltkluut, Kievit, Waterral en Dodaars. Na een fijne wandeling langs de oevers en daarna nog een korte rit lunchten we in de schaduw van de vogelhut met veel geurend kruid (alsem) om ons heen. In de

lage vegetatie zagen we Siesels, een klein knaagdier dat vaak rechtop zittend om zich heen loert.

Siesel

Na opnieuw een korte eindje met de bus langs het gehucht Ploput genoten we aan een hoekje van het enorme meer Lacul Razim weer van veel vogels, o.a. zwanen, eenden, (kroeskop)pelikanen en veel ander spul. Op de terugweg maakten we een gezellige stop in het eigenlijke dorp Murighiol, waar we wat dronken en watermeloen aten. Daarna zijn we het dorp uitgewandeld en door de bus bij het grafmonument bovenaan de helling opgepikt. Op de camping lag de sleepboot weer klaar om ons terug naar de hotelboot te brengen. Na

opnieuw een prima maaltijd en wat nakletsen liep de tweede reisdag vredig ten einde.

Jop Manschot

woensdag 3 september, een bustocht

We gaan vroeg op weg naar een berggebied: Macin. Dit blijkt langer te duren dan we dachten en echt riant is het busje niet. Een Scharrelaar en een Roodpootvalk laten zich extra goed bewonderen: ze vliegen een tijdje met het busje mee. We stoppen op een plek met veel kogeldistels en rijden weer verder. Als we eindelijk op onze bestemming -de Macin-heuvekls- zijn, is het zo laat dat we eerst gaan eten. Onder het eten laten Hoppen zich bewonderen en wat regendrupsen zich voelen. Er passeert een herder met schapen en honden; ook een ezel is onderdeel van zijn veestapel. De ezel helpt bij het hoeden van de schapen: af en toe bijt hij een schaap dat dan weer snel verder loopt.

Na de lunch wandelen we naar de top om roofvogeltrek te zien. Dat lukt niet zo, er is heel weinig thermiek. Langzaam worden het weer en de thermiek beter. Een groep van honderden Ooievaars schroeft op een thermiekbel naar boven om vervolgens naar het zuidwesten weg te zweven. Een tijdje later gaat weer een groep van honderden Ooievaars cirkelend omhoog, ook deze gaan naar het zuidwesten. Als we van de top terugkeren schijnt de zon volop, onderweg zien we een Smaragdagedis en een Glasvleugelpijl-

staart: geen vogels maar toch leuk.

Ooievaars cirkelen omhoog op de thermiek

De terugrit onderbreken we op een terras, op een naburige grashelling met Eikenbomen hopen we Rouwmezen en Kleine vliegenvangers te zien. Het lukt anderen wel om de Rouwmees te zien, mij lukt dat (nu nog) niet, wel zie ik een Draaihals en een Syrische Bonte Specht. we

Op de terugweg volgen we een andere route: die is (of lijkt) wat korter en om half tien zijn we weer bij de houseboat. Een hele mooie wandeling, maar wat een busrit.

Bij het diner Rivierkreeftjes, veel me-

dereizigers eten die niet: die missen heel wat! 's Avonds nog een felle discussie tussen Ben en

László, beiden hebben moeite met het Engels en László wordt niet goed duidelijk gemaakt dat we dankzij een (te) lange busrit toch veel interessants hebben gezien.

Hans Schinkel

donderdag 4 september, naar de Zwarte Zee

Om even over zeven glijdt onze hotelboot al weer heel rustig door het water. Ik zie vanuit het doucheraam de wereld aan me voorbij trekken. Ons is een rustige dag voorspeld door László na de inspannende dag (veel in de bus zitten) van gisteren. We varen helemaal naar de monding van de Delta. Zullen we de Zwarte Zee gaan zien? Terwijl ik mij nog in de hut bevind en door de vierkante patrijspoort kijk, laat het eerste IJsvogeltje zich al weer zien.

Aan het ontbijt krijgen we onze eerste verrassing: een Zearend gezeten aan de oever in een kale boom: een imposante vogel. Gauw allemaal van tafel om goed te kijken.

Het is anders wel behoorlijk winderig als we na het varende ontbijt naar buiten verhuizen, maar buiten zie je toch het meest.

In het aangezicht van de monding van de Zwarte Zee leggen we aan, net nadat er een stier de sloot overzwemt. We gaan een half uurtje over de dijk lopen, maar niet te lang want de barbecue is al vakkundig aangemaakt voor ons om lapjes vlees te roosteren voor de lunch. Als we zitten te eten ziet Lasló dat er aan de andere kant van de rivier brand is uitgebroken. Derookwolken worden de komende uren steeds dikker. Kan dit vanzelf stoppen?

Na de lunch worden we vrij gelaten om te doen wat we willen. Iedereen wil wel de benen strekken en het dorpje Sfintu Gheorghe bekijken. Er zijn in het haventje tekenen van visvangst: er liggen netten op de grond uitgespreid, maar of de vissers ook inderdaad steuren hebben gevangen, daarvan is niets te zien. We zien veel Bonte kraaien in en rond het dorp en onder andere ook een groep Ringmussen scharrelend tussen het "gras". Voorbij het dorp is de bodem zandig en groeit fijne lila Lamsoor, wat doet denken aan duinlandschap. Het weer is nu zó dat diverse vrouwen en kinderen mutsen dragen.

Na het diner, waarvan het voorgerecht –polenta met zure room- niet door iedereen evenzeer gewaardeerd wordt, maar het toetje –opgerolde pannenkoekjes met veel zoetheid- wel zeer in de smaak valt, wordt de streeplijst bijgewerkt. Nu blijkt wel heel duidelijk dat vandaag iemand anders beter deze dag had kunnen verslaan, want er worden gigantisch interessante waarnemingen gemeld: daar waar biotoopkenner Henk Grielen verwachtte doken er direct zes op! En er werd o.a. een grote vlucht Wespdivieven gespot. Misschien gaan de minder bedeeden nog in de herkansing morgen.

Bij het naar bed gaan wordt in de verte de inktzwarte nachthemel op één plek nog steeds verlicht door de brandende vegetatie.

Ellen Kerkhof

vrijdag 5 september, per boot naar het Sacalin-schiereiland

Na een heldere nacht met halve maan en zeer zichtbare planeet Mars brak de dag aan met een dikke nevelsluier over de Donau. Toen wij inscheepten op de sleper was de hemel echter strak blauw. Pas in de loop van de middag probeerde een dun wolkenlaagje de zon wat minder fel te doen schijnen, maar het bleef een schitterende zonnige dag.

Om 9.15 staken we de Donau over en voeren het kanaal Turceasca op, een breed water, geliefd bij hengelaars en gegarneerd met IJsvogels en Boomvalken. Om 10 uur bereikten we het punt waar de boot niet verder kon door de lage waterstand. De rietkraag was dicht genoeg om de boot in vast te leggen; wij werden verder verscheept in roeiboten tot het punt waar ook die niet verder konden. Daarna was het nog een honderd meter pootje baden tot we eindelijk weer stevige grond onder de voeten hadden en de schoenen weer aan konden trekken. Ondertussen sleepten de twee roeiers nog al onze proviand aan, een heel gesjouw door het glibberige slib. Elk aanbod onzerzijds om een handje te helpen werd vriendelijk geweigerd. De dienstvaardigheid van personeel en bemanning mag nadrukkelijk geprezen worden.

Om 11 uur had iedereen de koffie op, het lunchpakket bij zich gestoken en konden we, zonder ook maar één telescoop te hoeven torsen, uitzwermen. Bij meerderheid van stemmen werd besloten volop gebruik te maken van ruimte, tijd en lichte bekleding en pas om 6 uur terug te zijn voor de inscheping. Sommigen trokken oostwaarts naar het strand van de Zwarte Zee, anderen werden gelokt door de slikranden en baaien langs de lagune in westelijke richting, maar wie zuidwaarts liep kon evenmin de inhammen en rietkragen of de verscheidenheid aan vogels missen. Hier en daar waren wat hogere rietkragen, maar het geheel was zo vlak en boomloos, zo typisch strandvlakte en schor, dat je elkaar niet uit het oog kon verliezen. Heel zichtbaar was dat tegen 4 uur iedereen, verzadigd van vogels, vlinders, slakjes en Schorrenkruid, zich op de terugweg bevond naar het punt van inscheping. Ook de bemanning had onze vervroegde aftocht gesignaleerd en was om 5 uur present om ons naar de sleper te vervoeren. We waren nog op tijd voor het diner om 7 uur.

Na de maaltijd besteedden we nog veel tijd aan een moeizaam besluitvormingsproces over de vulling van het programma voor de volgende dagen. Verwarring was er, omdat de reisgenoten niet over een dagprogramma beschikten en dus niet konden weten wat voor wat in de plaats zou komen en wat er opgeschoven of geschrapt moest worden. Een overleg tussen reisleider en touroperator leidde evenmin tot duidelijkheid, maar tenslotte werd besloten een dag langer in Sfintu Georghe te blijven liggen en de beide volgende dagen tochten te maken in de beschikbare roeiboten.

Ernst Abma

zaterdag 6 September, Tâtarukanaal

De lucht is bewolkt, maar dat zal niet de hele dag blijven. Nadat László tijdens het ontbijt verteld heeft wat het programma vandaag zal zijn, smeekt hij, degene die een telescoop bij zich heeft, deze mee te nemen. Hij zal met deze mensen in een aparte motorboot voorop gaan.

De tweede motorboot zal een derde boot slepen. We starten in het kanaal Tâtaru, maar al gauw krijgt de boot van László motorpech. Christi krijgt hem gelukkig weer aan de praat, maar niet voor lang. Voor de tweede keer begeeft de motor van de VIP's boot het. Zodoende gaan we verder met een motorboot, die er twee te slepen heeft.

We genieten van de oevers van het kanaal, die vol staan met duindoornstruiken. We zien o.a. een Hop, Woudaapje, Pontische meeuw. Dwars in het water ligt een ongebruikte pont, waar we zo niet langs kunnen. Christi leidt ons er handmatig langs en hij is de enige, die natte voeten krijgt. We zien verschillende IJsvogeltjes en een Zeearend.

Bij de splitsing van twee kanalen drinken we om 11 uur koffie. Aan de linkerkant zien we een vogelkijktoren.

Steenrode heidelibbel (♀)

Deze zal het referentiepunt zijn als we teruglopen vanaf de Zwarte Zee. De vogelkijktoren is zeven jaar oud en de onkosten (50.000 euro, naar ik meen) is betaald van Europees geld.

Het begint warmer te worden. We zullen lopen naar een huis waar militairen gezeten hebben en wat we van veraf al zien liggen. We lopen door een mooie, droge vlakte, waar zich ook wat plasjes bevinden. Een goede omgeving voor libellen dus. Die zien we dan ook in groten getale: Heidelibellen, Oeverlibellen, Lantaarntjes. Na heerlijk door het veld gestruind te hebben, bereiken we het vervallen huis met vlak daarachter het strand van de Zwarte Zee. Een prachtige plek voor de lunchpauze.

Als iedereen, na een paar uur weer terug bij de bootjes is, nemen we de andere tak van het kanaal, die veel smaller is. Veel waterlelies langs de kant, twee Pelikanen

waterlelies langs de kant, twee Pelikanen in de lucht . Er komen ons Purperreigers tegemoet en het worden er steeds meer. Ze vliegen in grote getale uit hun schuilplaatsen. Op een bepaald moment, de lucht wordt nu toch wel erg donker, adviseert László om terug te gaan, vanwege de dreigende regenbui. Maar het is al te laat en we belanden in een hevige bui. De kijkers worden snel in veiligheid gebracht en regenkleding aangetrokken, voor zover die beschikbaar is. Na ruim een uur varen, zijn we weer op onze hotelboot. Christi heeft wel een applaus verdiend!

Deze avond een speciaal Roemeens diner:

- Een wittige half gebonden soep met pens.
- Rolletjes van druivenbladeren gevuld met kruidig gehakt.
- Beignets met jam en room.

László vond het een zware dag voor ons en we werden beloond met twee glaasjes wijn.

Olga Gevers

zondag 7 september 2003, een rustdag en het Razimmeer

Zondag Rustdag, maar niet voor KNNV leden. Het programma vermeldde voor vandaag een verdere vaartocht naar het Razim meer. Maar naar wat heen en weer gepraat werd besloten een bus excursie in te wisselen voor een extra dag in Sfintu Gheorghe. Dus vol verwachting een tocht in het vooruitzicht naar een der Sacalin eilanden: een andere tocht dan die van vrijdag. Als worst werd een kolonie van wel 1000 pelikanen voorgehouden. Och arme: een buitenboordmotor kapot en de tocht maken met maar 1 motor is onverantwoord. Mr. László liet een plaatselijke visser overhalen om mee te gaan, maar toen hij al die buitenlanders zag, verhoogde hij zijn prijs met 400% tot € 100. Dus toen op zoek naar een ander. Zo begon deze tocht met een uur vertraging, maar toch een pluim voor het improvisatie vermogen van mr. László.

Trudy en ik hadden besloten het dorp en omgeving te verkennen. Als je 1 pelikaan hebt gezien, dan heb je er ook wel 1000 gezien; niet waar?

Zondagsrust in het dorp; alle vissersboten binnen. Het gaf trouwens mooi de gelegenheid om de kerk te bezichtigen. De dienst was bezig. Aanwezig waren alleen maar vrouwen en meisjes naast de koster en de voorganger. Binnen mooie fresco's en devoot gezang: een genot om naar te luisteren. Hierna wandelend richting duinen, waarbij de plaatselijke vuilnisbelt vier IJsvogels hun kunst van het visvangen aan ons lieten zien op slechts enkele meters afstand. Wat een genot om hier naar te kijken. De duinen, haar vegetatie, haar bewoners: wat is de natuur toch mooi. En wat was dit een heerlijke Rustdag.

Gerard den Boef

KNNV-leden op het Razimmeer

op en bij het meer: een door aalscholvers bewoond wrak en (veel) boomvalken

maandag 8 september

Om 7 uur zijn we weer gaan varen. Terug richting Mamudia. Omdat het water in de Donau te laag staat kunnen we niet naar het grote Razelmeer om vandaar nog enkele excursies te doen. Tijdens de tocht wordt een Zeearend gesignaleerd. Iedereen snelt naar buiten en kijkt. Fantastisch! Het programma voor de komende dagen wordt nogmaals doorgenomen. László legt uit wat de mogelijkheden zijn. Hij zal proberen om de bustochten zo kort mogelijk te houden en toch een grote verscheidenheid aan vogels laten zien. Omdat wij een en ander toch niet goed kunnen overzien, laten wij het aan Ben over om het programma met László verder vast te leggen.

Iedereen gaat weer lekker doen wat hij/zij zelf wil: vogels kijken, planten determineren, lezen, babbelen, gewoon voor zich uit kijken.

de ringslang

Tegen twaalfen gaan we naar de kant. Wim merkt een ringslang in het water op. In het bos waaiert de groep uiteen. Tijdens het eten (weer heerlijk) wordt nog uitgebreid gesproken over wat gezien is. Na het eten gaat Annemiek nog op zoek naar de Grijskopspecht. Anderen die nog het bos ingegaan zijn, komen terug met de melding van een dode Wasbeerhond. We varen weer verder tot een uur of vijf. Voor het eten nog even heerlijk gewandeld. In de buurt heeft een jonge Roemeense varkenshoeder een hutje gebouwd. Hij kijkt ons niet echt vriendelijk aan en Roemeens verstaan - laat staan spreken - kan ook niet iedereen. Vanwege de varkens ligt er veel poep op de grond. Dat blijkt bij menigeen onder de schoenen terechtgekomen te zijn. Vóór het aan boord gaan eerst schoenen schoonmaken. Aan boord krijgen we een heerlijk glas gin-tonic aangeboden. Na het diner (tomaat gevuld met aubergine, schnitzel met patatjes en tomatensla, gele en bruine vla met stijfgeslagen eiwit) gaan we nog weer lijsten. Vandaag

weer heel wat nieuwe vogels gezien. Een mooi kampvuur waar verder weinig gezongen wordt besluit deze avond.

Tineke Groot

dinsdag 9 september, toch veel vogels

Na een voor mijn doen redelijk door alcohol overgoten maandagmiddag en –avond en een door stommelende nachtplassers in de gang veroorzaakte onrustige nacht die eindigt in een bizarre droom, word ik wakker met een loom, katterig gevoel. Dan realiseer ik mij dat ik vandaag geacht word het dagverslag te schrijven; dat voorspelt niet veel goeds want wat heb je aan een duffe vogelaar? Afijn, niet getreurd, aan de slag! Er is geen tijd meer voor struinen langs de oever of voor een frisse douche dus op naar het ontbijt. Hier zorgt Jop voor een vrolijke noot als zij "vocale" (i.p.v. focale) brillen ter sprake brengt. Uiteindelijk weten we haar duidelijk te maken dat er geen zingende brillen bestaan – hoewel Elton John daar vrij dichtbij komt.

Om 9.00 uur schepen we in op de sleepboot om naar de steiger aan de andere oever van de rivier te varen waar de bus ons wacht. Door de lage waterstand in de delta is onze lokale gids László Szabo helaas gedwongen een aantal bootexcursies te schrappen en te vervangen door bustrips. Vandaag is de eerste van vier: in plaats van een vaartocht naar Lacul (=Meer) Razim rijden we langs de westoever van dit meer via kasteel Heraklia naar het vissersdorp Jurilovka.

De tocht begint meteen al goed met een fraaie Arendbuizerd in het veld vlak langs de weg even buiten Plopu. Niet veel kilometers verder ontdekt een duffe vogelaar vanuit de rijdende bus een volwassen Roze Spreeuw op een betonnen muurtje rond een varkensmestrij. Stoppen! Wanneer iedereen is uitgestapt en Jop en Ernst zo vriendelijk zijn geweest hun telescoop uit te pakken blijken er iets verder op het muurtje ook nog een pluizige jonge Steenuil en een Grauwe Klauwier te zitten. Een Hop fladdert voorbij en wat roofvogels zeilen over, waaronder zowaar ook een donkere fase Dwergarend, de enige van de hele reis. Als even later ook László arriveert in zijn eigen auto, is hij blij verrast met de ontdekking van deze Roze Spreeuw want het blijkt de laatste waarneming ooit te zijn in Roemenië. Deze fascinerende soort heeft vanuit winterkwartier India westwaarts een invasieachtig broedvoorkomen dat reikt tot Oost-Europa en dat bepaald wordt door de beschikbaarheid van nestgelegenheid – holtes tussen rotsblokken; vaak meerdere nesten in één holte – en van voedsel in de vorm van krekels; aantallen broedparen en lokaties van broeden verschillen dus sterk per jaar. László vertelt ons verder nog dat in Roemenië – niet toevallig wellicht met het oog op deze zeer late waarneming – juist dit jaar de grootste broedinvasie van Roze Spreeuwen ooit heeft plaatsgevonden. Van deze geschatte 60.000 broedparen op drie verschillende lokaties zal hij ons later op deze reis overigens

Jonge Grauwe klauwier

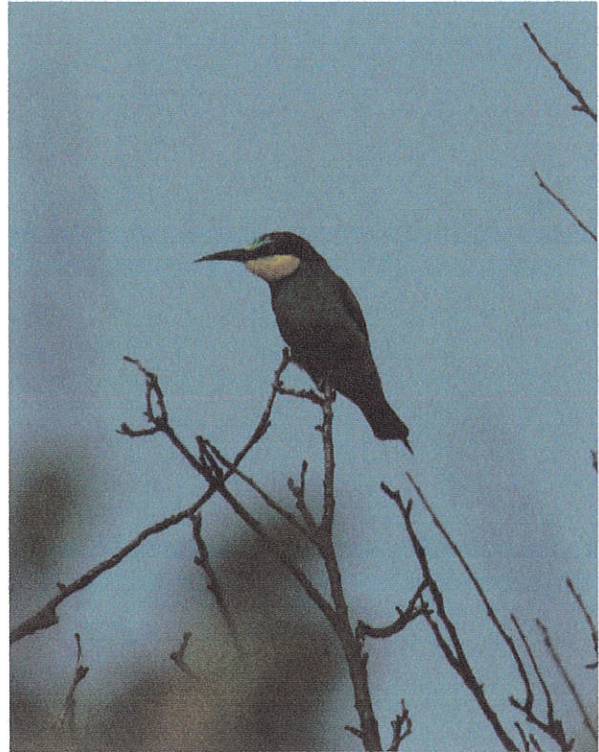
nog een aardige, eigenhandig vervaardigde videofilm tonen.

Na deze geslaagde stop rijden we verder langs Lacul Razim dat barst van de watervogels maar dat we gek genoeg links laten liggen. Nadat we ook nog enkele voor rallen en steltlopers mogelijk interessante plasjes voorbijgereden zijn, is de volgende stop net voor het Heraklia kasteel bij een forse lemen wand waar Bijeneters broeden. Hier zien we ook een Syrische Bonte Specht, weer een Grauwe Klauwier, Ringmussen, Siesels en Annemiek ontdekt een verre adulte Zeearend.

Na de koffie (koffie?) splitst de groep zich: een deel rijdt met het busje via een omweg bergopwaarts naar de restanten van het 4000 jaar oude, Griekse kasteel, de rest loopt en klautert rechtstreeks de enkele honderden meters naar boven want dan is er kans op Bonte Tapuiten die enkelen van ons ook daadwerkelijk zien. Op de top van de heuvel, bij het kasteel, wordt geluncht en slaat de landerigheid toe. Niet verwonderlijk bij een bijna zwoele temperatuur, een prachtig weids uitzicht en alleen de geluiden van de wind om de kasteelmuren en het zacht rollende pru-pru van de Bijeneters om je heen, heel af en toe vermengd met een pruttelende trekker op de weg ver beneden. Tineke doet met behulp van wat Frans, Italiaans en in de gauwigheid opgestoken Roemeense woordjes een poging tot een gesprek met een hier rondhangende bejaarde inboorling maar wat hij hierboven uitvoert wordt niet duidelijk. Ik geef hem een sjekkie waarna hij ons op druiven trakteert. Aardig.

Na de lunch vindt reisleider Ben van Muyen dat de groep naar het vissersdorpje Jurilovka moet zonder eerst de mogelijkheid van een bezoek aan het zeer nabijgelegen Babadag bos in overweging te geven. Dat wordt László wat al te toeristisch en hij stelt mij dan ook voor om dat te gaan doen waarvoor wij tenslotte naar de Donau delta gekomen zijn, namelijk vogels kijken. Na onderweg eerst nog Annemiek en Joop opgepikt te hebben, scheuren we met z'n vieren in zijn oude Mercedes richting Babadag bos. Leukste soorten hier zijn een Rouwmees, Boomklevers, een Arendbuizerd, twee Hoppen, enkele Grauwe Kiekendieven, een vlak voor ons overstekende klucht Patrijzen en veel Bijeneters. Hierna is het richting Jurilovka, een dorpje met hoofdzakelijk inwoners van Russische afkomst, wier voorouders rond 1700 uit hun vaderland zijn gevlucht vanwege de vervolgving om hun Russisch-orthodoxe godsdienst. Hier drinken we bier en ontdekt Trudy dat zij weer eens een bril kwijt is. Zonder kan 's-avonds niet gescrabbled worden en dus gaat zij samen met László op brillenjacht bij het kasteel. Ondertussen laat de groep zich terugrijden naar de houseboat, die gedurende onze afwezigheid versleept is naar het dorpje Mahmudia. 's- Avonds vergeet ik (stom!, stom!) Annemiek te vragen voor het dagverslag van morgen, wat ik gelukkig de volgende ochtend nog recht kan breien.

Een bijeneter

Henk Besjes

woensdag 10 september, naar het Babadag bos

We liggen met de hotelboot langs de oever bij Mahmudia. Het is een stralende dag, de lucht is strak blauw en een vel zonlicht komt naar binnen. Het is windstil. Naast ons staan de populieren in rijen en gepiep van de Zwarte Specht en een paar Boomvalken komt van daaruit onze kant op. Aan de ontbijttafel in de salon: "Hoe zijn de omstandigheden, Jop?", vraagt Ernst. Jij bent al buiten geweest. "Uitstekend", zegt Jop, het kan niet beter!" Ben, die die dag nog steeds flink verkouden is, zit verscholen in zijn fleecetrui. We gaan vandaag naar het Babadagbos en hopen onderweg te stoppen op een vogelrijke plek. Het tafelgesprek gaat over vogelhuisjes. Een vogelhuisje is pas echt compleet als er een schilderij van een Sperwer aan de muur hangt, zegt Ernst. Vandaag neem ik mijn telescoop mee, zegt Joop. Gister bij de Roze Spreeuw en het Steenuiltje was het erg nuttig.

Lepelaars in V-formatie

Om 09.00 uur vaart de sleepboot met de excursieleden aan boord weg van de hotelboot. Mijn dag is goed, want ik heb weer batterijen voor mijn camera, danzij

Ernst en ik fotografeer de 120 Lepelaars die in V formatie langs de oever met ons meevliegen.

Aan land gekomen, stappen we over op ons 16 persoons busje. Dit blijkt echter een lekke achterband te hebben, die snel en vakkundig gewisseld wordt. Onderweg hebben we verder oponthoud, we stoppen bij een "Vulcanizare", een garage, waarvan we er zovelen gepasseerd waren. Onze reserveband wordt gemaakt.

Bij een winderig meertje met een uitgedroogd moerasrietland worden we losgelaten op een aardappelveldje, voor een koffiepauze. Een eenzame Kwak stijgt op uit het riet en terwijl ik zit te schrijven passeert mij een groep van zo'n 150 Pelikanen stilzwijgend in dubbele V formatie boven het water. Bij een spoorwegovergang gekomen worden de bomen voor ons dichtgemaakt. We wachten zes minuten, maar dan komt er inderdaad een trein. We kunnen weer. Langs de weg staan veel walnootbomen. We zien veel dat de noten er met stokken worden uitgeslagen. We wandelen aanvankelijk over de verharde weg door het Babadagbos, totdat het busje ons weer komt halen, waarna we langs de rand van het Babadagbos met aangrenzende zonnebloemvelden wandelen. Bijzonder, we vinden Bonte Spechten hangend in de zonnebloemen, ook Glanskopmezen, en boven het

een Grote bonte specht aan de maaltijd

ze zomer was er een grote invasie van roze spreeuwen in Roemenië. Hij heeft ze weken lang in de broedtijd gefilmd, op drie verschillende plaatsen in Roemenië, vooral bij afgravingen o.a. bij Tulcea. De nestperiode duurt 10 dagen en de jonge roze spreeuwen blijken nog lang niet zo'n mooie kleur te hebben als de volwassenen. Ze overwinteren in India en Kazachstan. Het mannetje is het mooist met zijn lange zwarte kopveren, waarmee hij in de paartijd mooi kan pronken.

veld vliegen de Bijeneters veelvuldig heen en weer.

Een aantal van ons maakt een praatje met de boeren, die op het land aan het werk zijn.

Terug op de hotelboot, zien we twee vissers in een traditioneel geteerd houten roeibootje op de Donau, die een hengeltje hebben uithangen. Met een voorwerp slaan ze naast de boot in het water om een ploppend geluid te maken, waarmee ze Meervallen lokken. Het geluid lijkt op een in het water springende kikker. Meervallen schijnen op het geluid af te komen. Onze gids Laszlo vertelt dat dit een typische manier van vissen voor de Donaudelta is.

László, laat ons 's avonds zijn videofilm over Roze Spreeuwen zien. De-

Annemiek van den Berg

donderdag 11 september 2003, naar Histria

Op naar (H)istria: een Griekse stad uit 700 voor Christus. Eerst een enkele regenbui, daarna buiige regen. Ben had vast niet goed geslapen. En het programma viel ook nog in het water. In Histria een door de EU betaald museum met vondsten uit de Griekse tijd en een terrein met opgegraven ruïnes bezocht. De opgravingen uitgebreid bekeken (veel te lang volgens Ben), maar volgens iedereen zeer de moeite waard. Het was trouwens ook een mooi vogelgebied. Op een paar meter hek zit een Grauwe vliegenvanger, een Bonte vliegenvanger en een Kleine vliegenvanger, maar ja die wind en al dat vocht. Trudy sloot er vriendschap met alle plaatselijke straathonden. We eten onze lunchpakketten op in een soort cafetaria, wij zijn er de enige bezoekers. Hierna verder naar een ex-chemische fabriek, een mooi staaltje van verval. Onderweg een steppenkiekendief. Het regent nog steeds. Op een plasje veel Dwergmeeuwen en aan de overkant een Vorkstaartplevier (toch nog!) maar dat weer. Door alle oponthoud de gorges, waar we

wie van de drie?

trekkende roofvogels zouden kunnen zien als het weer beter zou zijn, de kloof gelaten en terug naar huis / boot. Onderweg nog een dode Jakhals bewonderd.

Gerard den Boef & Hans Schinkel

vrijdag 12 september, laatste boottocht

's Ochtends regende het; het ochtendprogramma zou daarom verschoven worden naar de middag, en we zouden de lunch op de boot gebruiken. László liet ons kiezen uit:

1. een excursie met bootjes naar een kanaal;
2. met de bus naar Tulcea (lekker winkelen; Olga begon al te watertanden ...)

De meerderheid van het reisgezelschap koos voor de bootjetocht.

Die tocht vond 's middags plaats. Gelukkig was het droog geworden. Omdat Olga en ik niet mee-gingen, heb ik aan enkele deelnemers naar hun ervaringen gevraagd. "Het was wel koud", zeiden ze, "maar we hebben prachtig een aantal Bijeneters gezien die vlak boven het wateroppervlak naar insecten haptten". Verder werden veel IJsvogels waargenomen. Er waren wat klein motorproblemen.

Olga en ik wandelden wat in de buurt van de hotelboot en we vonden in de vegetatie nog een verkleumde Paardenbijter (dat is een libellensoort). Hij was te koud om te kunnen vliegen en probeerde op temperatuur te komen door te trillen met z'n vleugels.

Frans Roza

zaterdag 13 september 2003, Boekarest

Om 5 uur ontbijt voor de terugtocht naar Boekarest. Veel plas- en benenstrekpauzes. László raakten we definitief kwijt, een 20 km voor Boekarest. Pas toen we door de paspoortcontrole waren, zagen we hem nog in de verte: dus geen afscheid kunnen nemen. Maar toen hadden we er alweer een excursie door Boekarest op zitten. Ontstellend druk, vooral op die plaatsen waar er een soort zwarte markt was. De straten afwisselend goed en slecht te berijden; zelfs sommige boulevards in het centrum waren afschrikwekkend slecht. Het paleis van Ceaucescu was overdonderend: Versailles in de 21ste eeuw. Al met al waren we voor zevenen weer op de Linge na een toch geslaagde vakantie met interessante hindernissen.

Gerard den Boef

is dat alles?

Waargenomen libellen, zoogdieren en reptielen

Libellen

Door Frans Roza zijn de volgende libellen gezien en op naam gebracht.

Vuurlibel (*Crocothemis erythraea*)

Lantaarntje (*Ischnura elegans*)

Steenrode of bruinrode heidelibel (*Sympetrum vulgatum/striolatum*)

Zwervende pantserjuffer (*Lestes barbarus*)

Zuidelijke keizerlibel (*Anax parthenope*)

Paardenbijter (*Aeshna mixta*)

Gewone oeverlibel (*Orthetrum cancellatum*)

Zoogdieren

Ook zijn waargenomen de volgende zoogdieren:

Haas (*Lepus Europaeus*)

Ree (*Capreolus capreolus*)

Siesel (*Citellus citellus*)

Jakhals (*Canis aureus*), dood exemplaar op de weg

Wasbeerhond (*Nyctereutes procyonoides*), een dood exemplaar

Bruinvis of dolfijn

Reptielen

Ringslang (*Natrix natrix*)

Smaragdhagedis (*Lacerta viridis*)

twee blauwtjes uit de delta

Waargenomen vogels¹

	Datum	1-9	2-9	3-9	4-9	5-9	6-9	7-9	8-9	9-9	10-9	11-9	12-9	
Dodaars			2											Tachybaptus ruficollis
Roodhalsfuut								2				1		Podiceps grisigena
Fuut		1				1		2						Podiceps cristatus
Geoorde fuut								1						Podiceps nigricollis
Roze pelikaan		4			2	5	2	4			5			Pelecanus onocrotalus
Kroeskoppelikaan		1	2			2		1		1		1		Pelecanus crispus
Aalscholver		3	3		4	5	4	4	3	2	2		4	Phalacrocorax carbo
Dwergaalscholver		2		2	2	4	2	4	1	3	2	2	2	Microcarbo pygmaeus
Blauwe reiger		2	3	1	3	3	4	3	2	2	2			Ardea cinerea
Purperreiger		2	2	2	2	3	4	2	2	2	1	1	2	Ardea purpurea
Grote zilverreiger		3	2	2	2	3	1	2	1	1				Ardea alba
Kleine zilverreiger		2	4	3	4	4	4	3	2	3	3	2	2	Egretta garzetta
Ralreiger		2			3	3	4	2	3					Ardeola ralloides
Kwak		3	2		2	3	5	2	4					Nycticorax nycticorax
Woudaapje					1	1	1	1						Ixobrychus minutus
Roerdomp							1							Botaurus stellaris
Zwarte ooievaar					2	2								Ciconia nigra
Ooievaar		2	3	5	4	4		4		2				Ciconia ciconia
Zwarte ibis					1	3								Plegadis falcinellus
Lepelaar		3				3	3	4	4		5			platelea leucorodia
Knobbelzwaan		4	4	1		2		4	4	2				Cygnus olor
Grauwe gans						4	3	3						Anser anser
Bergeend		3				4								Tadorna tadorna
Smient		3				2		2						Anas penelope
Krakeend		3				3		1						Anas strepera
Wintertaling		4				5		5						Anas crecca

¹ 1 = 1 exemplaar; 2 = 2 tot 6 exemplaren; 3 = 6 tot 15 exemplaren; 4 = 25 tot 100 exemplaren; 5 = meer dan 100 exemplaren

Donaudelta, september 2003

Datum	1-9	2-9	3-9	4-9	5-9	6-9	7-9	8-9	9-9	10-9	11-9	12-9
Wilde eend		3					4	3	3			Anas platyrhynchos
Pijlstaart				3	3		2					Anas acuta
Zomertaling					4							Anas querquedula
Slobeend		2			2							Anas cypeata
Tafeleend							2					Aythya farina
Witooegeend							1					Aythya nyroca
Kuifeend							4			1		Aythya fuligula
Visarend						1	1	1		1		Pandion haliaetus
Wespendief			3	3								Pernis apivorus
Rode wouw								1				Milvus milvus
Zeearend				2	1	1	1	1				Haliaetus albicilla
Bruine kiekendief		2	2	1	2	2	3	1	2	2	2	Circus aeruginosus
Grauwe kiekendief			1						1		2	Circus pygargus
Balkanspenwer		1			2	2	1					Accipiter brevipes
Sperwer				1						1		Accipiter nisus
Buizerd				1				1	1			Buteo buteo
Arendbuizerd		2	3						1			Buteo rufinus
Dwergarend									2			Hieraeetus pennatus
Torenvalk	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1	Falco tinnunculus
Roodpootvalk		1	1	1	1	2					2	Falco vespertinus
Boomvalk		2	1	4	4	3	3	3	1	1	1	Falco subbuteo
Sakervalk	1					1						Falco cherrug
Slechtvalk					1	1	1					Falco peregrinus
Patrijs									3			Perdix perdix
Kwartel					1							Coturnix coturnix
Fazant				2				2				Phasianus colchicus
Waterral		2		1		1						Rallus aquaticus
Klein waterhoen											1	Porzana parva

Donaudelta, september 2003

Datum	1-9	2-9	3-9	4-9	5-9	6-9	7-9	8-9	9-9	10-9	11-9	12-9
Schalekster					3	1	1					Haematopus ostralegus
Steltkluut	2				2							Himantopus himantopus
Kluut					2	4						Recurvirostra avosetta
Griël				3		1						Burhinus oedicnemus
Vorkstaartplevier										1		Glareola pratincola
Kievit		3		1	3	1	1					Vanellus vanellus
Zilverplevier					2		1					Pluvialis squatarola
Bontbekplevier					2	1	1					Charadrius hiaticula
Strandplevier							2					Charadrius alexandrinus
Watersnip	1		1	1	2	2	2					Gallinago gallinago
Grutto	1				4		2					Limosa limosa
Rosse grutto					3							Limosa lapponica
Regenwulp				1								Numenius phaeopus
Wulp	1				1	2	2			2		Numenius arquata
Zwarte ruiter	2				3	3	1					Tringa erythropus
Tureluur	1				3	5	2					Tringa tetanus
Groenpootruiter	2			2	2	2	1					Tringa nebularia
Witgatje				3	2	1		1				Tringa ochropus
Bosruiter	3			2	4	2			2			Tringa glareola
Oeverloper				2			1					Actitis hypoleucos
Steenloper					2		3					Arenaria interpres
Temmincks strandloper						1						Calidris temminckii
Bonte strandloper					4							Calidris alpine
Kemphaan		2			2	2	2					Philomachus pugnax
Kleine jager							1					Stercorarius parasiticus
Pontische meeuw						4	3	3	2			Larus cachinnans
Geelpootmeeuw		2			1	2	2					Larus michahellis
Kokmeeuw	3	5	4	4	4	4	4	4	3	3	4	Larus ridibundus
Dunbekmeeuw					3	3						Larus genei
Dwergmeeuw				1	1		2				5	Larus minutus

Donaudelta, september 2003

	Datum	1-9	2-9	3-9	4-9	5-9	6-9	7-9	8-9	9-9	10-9	11-9	12-9	
Geelpootmeeuw			2			1	2	2						Larus michahellis
Kokmeeuw		3	5	4	4	4	4	4	4	3	3	4	4	Larus ridibundus
Dunbekmeeuw						3	3							Larus genei
Dwergmeeuw					1	1		2				5		Larus minutus
Drieteenmeeuw							1							Rissa tridactyla
Reuzenster		2			2	2		1						Sterna caspia
Grote stern		1			3	4	2	4						Sterna sandvicensis
Lachstern							3							Gelochelidon nilotica
Visdiefje		5	2	2	4	4	4	5	4	3	3	3	3	Sterna hirundo
Dwergstern					2		2							Sterna albifrons
Witwangstern		1				3	2							Chlidonias hybridus
Zwarte stern						1							1	Chlidonias niger
Holenduif								1						Columba oenas
Houtduif		2	1	1	1			1	1					Columba palumbus
Zomertortel		2			1		2							Streptopelia turtur
Turkse tortel		3			1	2		1		3	4			Streptopelia decaocto
Koekoek						1	1							Cuculus canorus
Bosuil								1	1					Strix aluco
Steenuil									1				1	Athene noctua
IJsvogel		1	2	2	2	2	2	3	1			1		Alcedo atthis
Bijeneter		4	4			3		3	3	5	5	5	5	Merops apiaster
Scharrelaar		4	3	1	1	3	3	1	1	3	3	3	3	Coracias garrulous
Hop				2	2	1	1	1	1	2	1	1		Upupa epops
Draaihals				1										Jynx torquilla
Kleine bonte specht									2					Dendrocopos minor
Grote bonte specht								1	1	2				Dendrocopos major
Syrische bonte specht				2						2				Dendrocopos syriacus
Zwarte specht		1							2		1	2	2	Dryocopus martius

Donaudelta, september 2003

	Datum	1-9	2-9	3-9	4-9	5-9	6-9	7-9	8-9	9-9	10-9	11-9	12-9
Grijskopspecht			1						2			1	1
Boornleeuwerik				2									
Veldleeuwerik									2				
Oeverzwaluw	5								2	3	5	5	5
Boerenzwaluw		4	4	5	4	4	4	3	3	3	5	5	5
Huiszwaluw	2				1	2	2						
Witte kwikstaart		2	2	3	3	2	2	1	1	1	1	3	
Gele kwikstaart		2	2	1	1	2	1	1					
Duinpieper							1	1					
Roodkeelpieper							3						
Merel				1	1	1	1						
Kleine karekiet		1											
Spotvogel									1				
Fitis									1				
Tijftjaff				1					1				
Fluiter									1				
Kleine zwartkop							1						
Grauwe vliegenvanger						1			2	2	1	2	2
Bonte vliegenvanger				1							2		
Kleine vliegenvanger				1	1	1	1	3	3	1	2	2	1
Roodborst						1							
Zwarte roodstaart			1		1	1	1	1	1				
Gekraagde roodstaart			2						2				
Paapie				2	1	1	3						
Roodborsttapuit			2										
Tapuit		2		2	1	1	2	2	1				
Oostelijke blonde tapuit						1	1					1	
Baardmanneetje						2	2	2	2				

Donaudelta, september 2003

	Datum	1-9	2-9	3-9	4-9	5-9	6-9	7-9	8-9	9-9	10-9	11-9	12-9	
Buidelmees					2									Remiz pendulinus
Wielewaal		1			2	1	1							Oriolus oriolus
Grauwe klauwier				2	2	1	1	1	3	3		3	2	Lanius collurio
Klapekster					1									Lanius excubitor
Gaai				2										Garrulus glandarius
Ekster		2	2	2	2	4	2	2	2	2	2	4		Pica pica
Kauw		2	2	4	3			1	2	2	3	5		Corvus monedula
Roek			4						3	4	4	5	3	Corvus frugilegus
Zwarte kraai														Corvus corone
Bonte kraai		3	4	5	5	4	4	3	4	4	4	5	5	Corvus cornix
Raaf		1												Corvus corax
Roze spreeuw										1				Pastor roseus
Spreeuw			5	5	5	3					5	5	5	Sturnus vulgaris
Huisemus			5	5	5		5	5	5	5		5	1	Passer domesticus
Ringmus					4						3			Passer montanus
Vink				2				1	2	2	4			Fringilla coelebs
Putter				2					2	2	2			Carduelis carduelis
Cirlogors				1										Emberiza cirulus
Rietgors							3							Emberiza scoeniclus

Reisgenoten

Ben van Muyen, KNNV-reisleider
Olga Gevers en Frans Roza
Jop van Manschot-Schouten en Ernst Abma
Ellen Kerkhof en Hans Schinkel
Joop Verburgh
Henk Bennink
Henk de Wijs
Thieke Groot
Gerard den Boef en Trudy van Drie
Wim Kuijper
Annemiek van den Berg
en László Szabó als onze Roemeense gids

een koninginnepage